

KLAIPĖDOS APYGARDOS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. gegužės 7 d.
Klaipėda

Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Jolantos Gailevičienės, Erinijos Kazlauskienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja) ir Danutės Žvinklytės,

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo **apeliantės I L** apeliacinį skundą dėl Klaipėdos apylinkės teismo 2019 m. gruodžio 20 d. sprendimo civilinėje byloje pagal pareiškėjos I L pareiškimą suinteresuotiems asmenims Lietuvos Respublikai, atstovaujamai valstybės įmonės Turto banko, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai, M G (M G) dėl nuosavybės teisės pagal įgyjamąją senatį įgijimo fakto nustatymo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Pareiškėja kreipėsi į teismą, prašydama nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, jog pareiškėja įgyjamosios senaties būdu įgijo nuosavybės teisę į nekilnojamąjį turtą – butą, esantį adresu Taikos pr. 34-46, Klaipėda. Nurodė, kad butas ir jo daiktinės teisės nėra įregistruotos Nekilnojamojo turto registre. Pareiškėja kartu su šeima minėtame bute gyvena nuo 1994 metų. Pareiškėjai yra žinoma, kad buvo tvarkomi dokumentai prieš tai nurodyto buto privatizavimui, tačiau ši procedūra nebuvo užbaigta notarui taip ir nepatvirtinus 1995 m. lapkričio 21 d. buto pirkimo–pardavimo sutarties. Teigia, kad pareiškėja nurodytą butą įgijo sąžiningai, nepažeisdama kitų asmenų interesų, visą laiką butu naudojosi sąžiningai, nuolat mokėjo buto administravimo ir eksploatavimo mokesčius, butą remontavo. Pretenzijų dėl buto valdymo pareiškėjai niekas nepareiškė. Norimą įgyti turtą pareiškėja valdė atvirai, nepertraukiamai daugiau nei 17 metų.
2. Suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublika, atstovaujama valstybės įmonės Turto banko, atsiliepimu į pareiškėjos pareiškimą prašo pareiškimą nagrinėti teismo nuožiūra. Nurodė, kad pareiškėjos pareiškimas galėtų būti tenkintas tik tuo atveju, jeigu teismas nustatytų, kad pareiškime nurodyto turto valdymas atitinka visas įstatyme apibrėžtas įgyjamosios senaties taikymo sąlygas. Pareiškėjai neįrodžius visų įgyjamosios senaties sąlygų, pareiškėjos pareiškimas neturėtų būti patenkinamas.

3. Suinteresuotas asmuo Klaipėdos miesto savivaldybės administracija atsiliepimu į pareiškėjos pareiškimą teismo prašo pareiškimo netenkinti. Nurodė, kad pareiga įrodyti įgyjamą senaties sąlygų buvimą tenka pareiškėjai. Ginčo butas nebuvo privatizuotas. Klaipėdos miesto savivaldybė ginčo butą valdo patikėjimo teise, kadangi neprivatizuoti būstai teisinio reglamentavimo pagrindu nuosavybės teise tenka valstybei. Pažymėjo, kad pareiškėjos sutuoktinis A L privatizavo butą, esantį adresu Taikos pr. 34-52 ir 53, Klaipėda. A L šeimos nariams privatizavus paminėtą butą, antro buto privatizacija – Taikos pr. 34-46, Klaipėda, nebuvo galima. Atkreipė dėmesį į tai, kad tiek butas Taikos pr. 34-45, Klaipėdoje, tiek butas Taikos pr. 34-47, Klaipėdoje, yra privatizuoti. Butas Taikos pr. 34-47, Klaipėdoje, nuosavybės teise priklauso suinteresuotam asmeniui M G. Pareiškėja nepateikė duomenų apie ginčo buto faktinį naudojimą, nepateikė ir buto komunalinių mokesčių apmokėjimą patvirtinančių dokumentų. Pareiškėjos ir jos šeimos deklaruota gyvenamoji vieta – Rambyno g. 4-29, Klaipėda, ji pareiškėja paveldėjo, pastaroji taip pat paveldėjo ir kitą butą, esantį adresu Minijos g. 130A-50, Klaipėda.

II. Pirmosios instancijos teismo procesinio sprendimo esmė

4. Klaipėdos apylinkės teismas 2019 m. gruodžio 20 d. sprendimu pareiškėjos I L pareiškimo netenkino. Pagrindiniai sprendimo motyvai:
 - 4.1. Pirmosios instancijos teismas dėl faktinių bylos aplinkybių ir ginčo esmės nurodė, kad 1992 m. vasario 19 d. Klaipėdos miesto savivaldybės Civilinės metrikacijos ir registracijos skyriuje buvo įregistruota pareiškėjos ir A L santuoka. Pareiškėjos sutuoktinis 2002 m. birželio 9 d. mirė. 1995 m. lapkričio 21 d. pareiškėjos sutuoktinis ir tuometinė Klaipėdos valstybinės laivų krovos darbų kompanijos „Smeltė“ atstovė J M parašais patvirtino sutartį, pagal kurią A L parduodamas butas su bendro naudojimo patalpomis, esantis adresu Taikos pr. 34-46, Klaipėda (b. l. 10), tačiau sutartis notaro patvirtinta nebuvo. 1995 m. gegužės 18 d. perdavimo–priėmimo aktu Klaipėdos valstybinė laivų krovos darbų kompanija „Smeltė“ Valstybinei bendrabučių eksploatavimo įmonei (dabartinis pavadinimas UAB „Klaipėdos bendrabutis“) perdavė bendrabučio tipo gyvenamąjį pastatą, adresu Taikos pr. 34, Klaipėda, tačiau šis būstas valstybės įmonės Registrų centro Nekilnojamojo turto registre nėra įregistruotas, taip pat nėra išviešintos ir būsto daiktinės teisės.
 - 4.2. Pirmosios instancijos teismas dėl būsto privatizavimo nurodė, kad 1991 m. birželio 30 d. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos butų privatizavimo įstatymo 5 straipsnis nurodė, kad gyvenamojo namo, buto nuomininkas, jo šeimos nariai, taip pat ir laikinai išvykusieji susitaria dėl gyvenamojo namo, buto pirkimo, kieno vardu bus sudaroma pirkimo–pardavimo sutartis ir kas taps perkamo namo, buto savininku (bendraturčiu). Toks susitarimas turi būti patvirtintas notariškai. Nagrinėjamu atveju nors pirkimo–pardavimo sutartis buvo sudaryta, tačiau ji nebuvo patvirtinta notaro. Dėl to, kad sutartis nėra patvirtinta notaro, ginčo byloje nėra, kadangi pareiškėjos buvęs sutuoktinis siekė privatizuoti būstą, tačiau nespėjo baigti privatizavimo procedūros.
 - 4.3. Pirmosios instancijos teismas dėl būsto nuosavybės teisių nurodė, kad savivaldybės jų nuosavybėn priskirtą, bet dar neperduotą valstybės turtą valdo patikėjimo teise. Paašikėjus, jog yra neprivatizuoti ir Klaipėdos savivaldybei neperduoti būstai, vadovaujantis Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn įstatymu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. 870 „Dėl valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn tvarkos aprašo patvirtinimo“, tokie neprivatizuoti būstai perimami Klaipėdos savivaldybės nuosavybėn. Nagrinėjamu atveju pareiškėjos sutuoktiniui neprivatizavus ginčo būsto, pastarasis valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn įstatymo pagrindu nuosavybės teise priklauso valstybei ir patikėjimo teise yra valdomas Klaipėdos miesto savivaldybės, todėl nėra teisinio pagrindo pareiškėjai taikyti įgyjamą senaties instituto nuostatą.

III. Apeliacinio skundo ir atsiliepimų į apeliacinį skundą argumentai

5. Apeliaciniu skundu apeliantė (pareiškėja) I L prašo Klaipėdos apylinkės teismo 2019 m. gruodžio 20 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą tenkinant apeliantės 2019 m. birželio 5 d. pateiktą patikslintą pareiškimą. Apeliacinį skundą grindžia šiais argumentais:
 - 5.1. Apeliantė dėl faktinių aplinkybių nurodo, kad kambario patalpos, esančios Taikos pr. 34-46, Klaipėdoje, buvo sąžiningai įgytos apeliantės sutuoktinio, naudojant patalpas kaip šeimos būstą. Teigia, kad vyrui mirus apeliantė paveldėjimo pagal įstatymą teisės liudijimo pagrindu priėmė mirusiojo palikimą, tai yra paveldėjo ne tik teisę gyventi nurodytose patalpose, bet ir pareiga turtu rūpintis, turtą valdyti teisėtai, atvirai ir nepertraukiamai kaip nuosavu, mokėti mokesčius. Nurodo, kad vien ta aplinkybė, jog apeliantė būstą valdo kaip nuosavą, duoda pagrindą išvada, kad apeliantė įgyja nuosavybės teisę į būstą nuo teismo sprendime nurodytos įgyjamosios senaties termino suėjimo dienos ir gali ją įregistruoti viešame registre. Pažymi, jog byloje esantys įrodymai patvirtina, kad apeliantė mokėjo mokesčius, jai nebuvo reiškiamos pretenzijos dėl iškeldinimo ir daiktas buvo valdomas daugiau kaip dešimt metų.
 - 5.2. Apeliantė dėl būsto nuosavybės nurodo, kad nepagrįsta pirmosios instancijos teismo išvada, kad apeliantė siekia įgyti valstybei ar savivaldybei priklausančias patalpas. Teigia, kad jokių duomenų apie ginčo būsto teisinę registraciją viešame registre nėra ir dėl daiktinių teisių į jį niekas nesikreipė. Teigia, kad būstas nebuvo perduotas pagal Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn įstatymą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 13 d. įsakymą Nr. 870, dėl to būstas Klaipėdos miesto savivaldybei nuosavybėn perduotas nebuvo. Atitinkamai nesant duomenų apie būsto priklausimą valstybei ar savivaldybei, negalima ir jos daiktinės teisės registracija viešame registre.
6. Suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublika, atstovaujama valstybės įmonės Turto banko, pateikė atsiliepimą į apeliacinį skundą, juo prašo apeliacinį skundą atmesti ir pirmosios instancijos teismo sprendimą palikti nepakeistą. Pagrindiniai atsiliepimo motyvai:
 - 6.1. Nurodo, kad iš byloje esančių įrodymų matyti, jog ginčo objektas yra valstybės nuosavybė, kuri nebuvo privatizuota. Tokia nuosavybė skirtingai nei privati nuosavybė galėjo būti perleista ne bet kokios sutarties, o tik įstatymo numatytos sutarties pagrindu. Pažymi, kad teismas teisingai nurodė, kad būstas, į kurį pretenduoja apeliantė, yra neprivatizuotas ir jis yra valstybės nuosavybė, kuri negali būti perleista apeliantės nuosavybėn jos pareiškime nurodytu būdu.
 - 6.2. Nurodo, kad vien tai, jog teisės į daiktus neįregistruotus valstybės ar savivaldybės vardu, nėra pagrindas vertinti, kad tokie daiktai nebėra valstybės nuosavybė. Teigia, kad pirmosios instancijos teismas visapusiškai, iki galo ir objektyviai ištyręs bei įvertinęs visus byloje esančius įrodymus, teisingai išaiškino ir nustatė bylos aplinkybes, susijusias su apeliantės prašymu.
7. Suinteresuotas asmuo Klaipėdos miesto savivaldybės administracija pateikė atsiliepimą į apeliacinį skundą, juo prašo apeliacinį skundą atmesti. Pagrindiniai atsiliepimo motyvai:
 - 7.1. Nurodo, kad su apeliaciniu skundu nesutinka ir teigia, kad pirmosios instancijos teismo sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, o apeliantės skundo motyvai yra pagrįsti faktinių bylos aplinkybių ignoravimu. Teigia, kad teismas atidžiai įvertino pateiktus procesinius dokumentus, todėl prašo atmesti apeliantės apeliacinį skundą.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

Apeliacinis skundas netenkinamas.

IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos aplinkybės, argumentai ir motyvai

8. Bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro apeliacinio skundo faktinis ir teisinis pagrindai bei absoliučių negaliojimo pagrindų patikrinimas (CPK 320 straipsnio 1 dalis). Apeliacinės instancijos teismas tikrina pirmosios instancijos teismo priimto sprendimo tik apskųstos dalies teisėtumą ir pagrįstumą ir tik analizuodamas apeliaciniame skunde nurodytus argumentus, išskyrus įstatyme nurodytas išimtis. Absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų apeliacinės instancijos teismas nenustatė (CPK 329 straipsnis).
9. CPK 321 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad apeliacinis skundas nagrinėjamas rašytinio proceso tvarka, išskyrus CPK 322 straipsnyje nurodytas išimtis. Apeliacinis skundas nagrinėjamas žodinio proceso tvarka, jei bylą nagrinėjantis teismas pripažįsta, kad žodinis nagrinėjimas yra būtinas (CPK 322 straipsnis). Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į byloje esančius rašytinius įrodymus, į bylos nagrinėjimo dalyką, šalių procesiniuose dokumentuose nurodytas aplinkybes bei argumentus, daro išvadą, jog nėra pagrindo bylą nagrinėti žodinio proceso tvarka. Skundžiamo teismo sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo įvertinimas gali būti pasiektas rašytinio proceso priemonėmis.

Dėl apeliacinio skundo argumentų

10. Apeliantė apeliaciniame skunde iš esmės nurodo, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai nustatė bylos faktines aplinkybes ir taikė materialinės teisės normas, sprenddamas klausimą dėl įgyjamosios senaties pagrindų. Teigia, kad apeliančės sutuoktinis ginčo objektą įgijo teisėtai ir po sutuoktinio mirties paveldėjo teisę ne tik rūpintis ginčo objektu, bet ir valdyti bei išlaikyti kaip nuosavą. Pažymi, kad objektas nėra įregistruotas viešame registre, daiktinės teisės nėra išviešintos, todėl nepagrįsta pirmosios instancijos teismo išvada, kad apeliančė siekia įgyti valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančią daiktą. Suinteresuoti asmenys su apeliančės argumentais nesutinka, iš esmės nurodo, kad ginčo objektas nėra privatizuotas, privatizavimo procedūros nebuvo baigtos ir ginčo objektas yra valstybės nuosavybė.
11. Atsižvelgiant į šalių nurodytus argumentus (nutarties 10 punktas) daroma išvada, kad byloje keliamas klausimas, ar pirmosios instancijos teismas tinkamai vertino byloje esančius rašytinius įrodymus, kurių pagrindu konstatavo faktines aplinkybes jog ginčo objektas priklauso valstybei nuosavybės teise, ir taikė materialinės teisės normas konstatuodamas, kad nagrinėjamu atveju nėra nustatytos visos įgyjamosios senaties sąlygos.
12. Įgyjamoji senatis yra savarankiškas, pirminis nuosavybės teisės įgijimo būdas (CK 4.47 straipsnio 11 punktas), galimas įvykdžius tam tikrus įstatyme įtvirtintus reikalavimus. Šis būdas taikomas, kai pareiškėjas nėra ir nebuvo įgijęs nuosavybės teisės į daiktą iki CK 4.68 straipsnio 1 dalyje nustatytų terminų suėjimo ir prašo teismą konstatuoti, kad yra visos CK 4.68–4.71 straipsniuose nustatytos įgyjamosios senaties taikymo sąlygos. Įgyjamąja senatimi nuosavybėn gali būti įgyjami tik tie daiktai, kurie gali būti privačios nuosavybės teisės objektais (CK 4.69 straipsnio 1 dalis). Įgyjamąja senatimi negali būti įgyjama nuosavybės teisė į valstybei ar savivaldybei priklausančius daiktus bei į kito asmens vardu registruotus daiktus (CK 4.69 straipsnio 3 dalis). Nekilnojamuoju daiktu įgyjamosios senaties požiūriu gali būti ir teisiškai nesuformuotas iš prigimties nekilnojamas daiktas, tačiau sprendžiant klausimą dėl nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąja senatimi, reikia įvertinti tai, ar konkretus materialusis objektas apskritai gali būti nuosavybės teisės objektas, ar gali būti privačios nuosavybės objektas, o kai siekiama nuosavybės teisės į nekilnojamąjį daiktą, – ar konkretus daiktas atitinka CK 1.98, 4.2 straipsniuose nurodytus nekilnojamojo daikto požymius, ar gali būti teisiškai suformuotas kaip nekilnojamas daiktas. Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo nustatyta tvarka (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009m. rugsėjo 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-327/2009*).
13. Iš į bylą pateikto Nekilnojamojo turto registro Centrinio duomenų banko išrašo su istorija matyti, kad ginčo objektas yra teisiškai suformuotas kaip nekilnojamas daiktas, kadangi

patalpos Nr. 46 yra gyvenamosios paskirties pastate, kurio statyba baigta 100 procentų 1974 metais, ir patalpos yra nurodytos pastato vidaus plotų eksplikacijoje, todėl ginčo objektas atitinka CK 1.98 straipsnio 2 dalyje, 4.2 straipsnyje numatytus nekilnojamojo daikto požymius ir gali būti įgyjamas įgyjamosios senaties pagrindu (CK 4.68 straipsnio 1 dalis). Byloje iš esmės kilo ginčas, ar ginčo objektas yra valstybės nuosavybė. Apeliantė teigia, kad valstybės nuosavybė į ginčo objektą nėra išviešinta, daiktinės teisės į jį nėra įregistruotos todėl nėra pagrindo išvadai, kad ginčo objekto savininkė yra valstybė ar savivaldybė, o valstybei atstovaujanti valstybės įmonė Turto bankas nurodo, kad ginčo objektas nėra privatizuotas, privatizavimo procedūros nėra baigtos, todėl ginčo objektas priklauso valstybei.

14. CK 4.69 straipsnio 3 dalyje nustatytas imperatyvusis draudimas įgyjamąją senatimi įgyti nuosavybės teisę dviem atvejais: 1) nuosavybės teisę įgyjamąją senatimi negali būti įgyjama į valstybei ar savivaldybei priklausančius daiktus; 2) nuosavybės teisę įgyjamąją senatimi negali būti įgyjama į kito asmens (ne valdytojo) vardu registruotus daiktus.
15. Pasisakydamas dėl pirmojo atvejo, kasacinis teismas ne kartą yra pabrėžęs, kad CK 4.69 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas imperatyvas negali būti aiškinamas kitaip, kaip draudimas įgyjamosios senaties būdu įgyti nuosavybės teisę į daiktą, kuris priklauso valstybei ar savivaldybei. Šis draudimas užkerta kelią įgyti daiktą nuosavybėn įgyjamąją senatimi nepriklausomai nuo kitų įstatyme nustatytų sąlygų tokiam įgijimui buvimo. Draudimas įgyjamąją senatimi įgyti nuosavybės teisę į viešosios nuosavybės teise priklausančią turtą reiškia, kad tokio daikto asmuo negali teisėtai valdyti kaip savo (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2004 m. birželio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-345/2004; 2006 m. lapkričio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-586/2006; 2007 m. vasario 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-58/2007; 2011 m. vasario 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-41/2011*).
16. Imperatyvus CK 4.69 straipsnio 3 dalies pobūdis yra susijęs su viešojo intereso gynimu (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008 m. lapkričio 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-535/2008*) ir paaiškinamas atsižvelgiant į šia norma siekiamus tikslus. Draudimas įgyti įgyjamąją senatimi valstybei ar savivaldybei priklausančius daiktus yra susijęs su specifine po Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės atkūrimo susidariusia situacija vykstant nuosavybės rūšių ir formų pertvarkymo procesams ir gali būti pateisinamas tuo, kad pereinamuoju laikotarpiu gyvuojanti valstybė nėra tinkamai įtraukusi į apskaitą bei valdanti savo turto, nepriėmusi sprendimo dėl jo perleidimo privačion nuosavybėn.
17. Atsižvelgiant į byloje keliamą klausimą (nutarties 11 punktą), materialinės teisės normas (nutarties 12–15 punktai) kasacinio teismo praktiką (nutarties 16–17 punktai), byloje svarbu nustatyti, ar ginčo objektas yra valstybės nuosavybė ir ar apeliantė gali ginčo objektą įgyti įgyjamosios senaties pagrindu.
18. Ištyrus byloje esančius rašytinius įrodymus nustatyta, kad ginčo objektas yra gyvenamosios paskirties name, kuris yra pastatytas 1974 metais. Šį pastatą, registruotiną valstybės nuosavybės teise, Klaipėdos miesto Liaudies deputatų tarybos Vykdomasis komitetas 1979 m. liepos 13 d. sprendimu Nr. 400 perdavė Klaipėdos Jūrų žvejybos uostui kaip bendrabučio patalpas. Kaip matyti, šį bendrabutį valstybės įmonė Klaipėdos valstybinė laivų krovos darbų kompanija „Smeltė“ 1995 m. gegužės 18 d. perdavė valstybinei bendrabučių eksploatavimo įmonei ir šis objektas 2001 m. rugpjūčio 13 d. Klaipėdos miesto savivaldybės buvo perleistas valdyti ir naudoti kartu su 140 privatizuotais ir 4 savivaldybės būstais daugiabučių namų savininkų bendrijai „Vaizdas“. Įvertinus byloje esančius rašytinius įrodymus sutiktina su apeliantės argumentais, jog valstybės nuosavybės teisę į ginčo objektą išviešintos nebuvo, tačiau nesutinkama su apeliantės argumentais, jog nagrinėjamu atveju nuosavybės teisės neišviešinimas paneigia ginčo objekto valstybės nuosavybės teisę.

19. Pirmiausia Kasacinis teismas savo nutartyse yra ne kartą pasisakęs dėl teisinės registracijos tikslų ir reikšmės. Šiuo atveju reikšmingi kasacinio teismo išaiškinimai apie tai, kad asmens teisių registracija viešame registre atlieka ne teises nustatančią, o teisių išviešinimo funkciją; kad asmens nuosavybės teisės į konkretų daiktą teisinė registracija yra išvestinis veiksmas, kurį lemia nuosavybės teisės į tą registruotiną daiktą atsiradimo pagrindas (sandoris, administracinis aktas, naujo daikto sukūrimas ir kt. (CK 4.47 straipsnis) (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2010 m. spalio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-399/2010*). Kasacinis teismas yra pasisakęs, kad asmens nuosavybės teisės į konkretų daiktą teisinė registracija savaime negali pažeisti kito suinteresuoto asmens teisių (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2010 m. spalio 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-291/2010*). Teisinė registracija, minėta, yra išvestinio pobūdžio veiksmas. Jo tikslas ir paskirtis neatitinka įstatymu apibrėžto nekilnojamojo daikto valdymo esmės ir pagrindų.
20. Kaip matyti, nagrinėjamu atveju ginčo objektas, esantis pastate Taikos pr. 34, Klaipėdoje, laikotarpiu nuo 1979 m. liepos 13 d. iki 2001 m. rugpjūčio 13 d. ne kartą buvo perleidžiamas valstybės ir savivaldybių įmonėms, tačiau vien ta aplinkybė, kad turtinės teisės nebuvo išviešintos viešame registre, atsižvelgiant į kasacinio teismo praktiką, nurodytą nutarties 19 punkte, nėra pagrindo išvadai, jog ginčo objektas nėra valstybės nuosavybė. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje taip pat laikomasi pozicijos, kad tai, jog teisės į daiktus neįregistruotos valstybės ar savivaldybės vardu, nėra pagrindas vertinti, kad jie nebėra valstybės nuosavybė, nes taip būtų paneigta imperatyvioji CK 4.69 straipsnio 3 dalies nuostata (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2007 m. spalio 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-408/2007; 2008 m. lapkričio 10 d. nutartis civilinėje byloje bylos Nr. 3K-3-535/2008*). Atsižvelgiant į tai, kad CK 4.69 straipsnio 3 dalies norma imperatyvioji, joje įtvirtinto draudimo negalima paneigti remiantis CK 1.5 straipsnio 4 dalimi, kurioje įtvirtinta teismo pareiga aiškinant ir taikant įstatymus vadovautis teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principais (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2011 m. vasario 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-408/2007; 2008 m. lapkričio 10 d. nutartis civilinėje byloje bylos Nr. 3K-7-67/2011*). Dėl to nuosavybės teisė įgyjamąja senatimi negali būti įgyjama ir į tokius valstybei ar savivaldybei priklausančius daiktus, į kuriuos valstybė ar savivaldybė nuosavybės teisės ilgą laiką neįgyvendina, tai yra nesirūpina, neprižiūri, neregistruoja savo nuosavybės teisių, o juos nepertraukiamai valdo privatus fizinis ar juridinis asmuo.
21. Antra, vertinant apeliančios apeliacinio skundo argumentus, nesutinkama ir su apeliančios argumentais, jog apeliančios sutuoktinis A L yra patalpų, esančių Taikos pr. 34-36, Klaipėdoje, įgijėjas ir apeliančią paveldėjo teisę ginčo objektą valdyti kaip nuosavą turtą, tai yra nuosavybės teisę. Kaip matyti iš byloje esančių rašytinių įrodymų, 1993 m. spalio 28 d. apeliančios sutuoktinis A L valstybinei laivų krovos darbų kompanijai „Smeltė“ pateikė prašymą leisti privatizuoti dviejų kambarių būstą, esantį adresu Taikos pr. 34 (t. 1, b. l. 33). 1994 m. lapkričio 9 d. A L pakartotinai kreipėsi į Klaipėdos valstybinę laivų krovos darbų kompaniją „Smeltė“ prašydamas suteikti vieno kambario būstą (t. 2, b. l. 4). 1995 m. lapkričio 21 d. apeliančios sutuoktinis A L ir tuometinė Klaipėdos valstybinės laivų krovos darbų kompanijos „Smeltė“ atstovė parašais patvirtino sutartį, pagal kurią A L parduodamas butas su bendro naudojimo patalpomis, esantis adresu Taikos pr. 34-46, Klaipėda (b. l. 10). Tačiau byloje nėra ginčo dėl fakto, jog privatizavimo procedūros nebuvo baigtos – sudaryta pirkimo–pardavimo sutartis nebuvo patvirtinta notaro ir ši aplinkybė apeliaciniu skundu neginčijama. Šis faktas nustatytas ir neginčijamas.
22. Šiuo aspektu pabrėžtina, kad jeigu statiniai buvo sukurti kaip valstybės nuosavybės teisės objektai ir valstybės turto privatizavimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka nebuvo perduoti (parduoti ar kitaip pagal įstatymus perleisti) privačių asmenų nuosavybėn, tai jie turi būti vertinami kaip priklausančios valstybei nuosavybės teise ir pagal CK 4.69 straipsnio 3 dalį draudžiama juos pripažinti įgytus nuosavybės teise įgyjamąja senatimi dėl jų ilgalaikio

valdymo (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. vasario 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-67/2011*). Atsižvelgiant į tai, kad pagal byloje nustatytą įvykių seką ginčo objektas buvo perleidžiamas tik valstybės ir savivaldybių įmonėms, į tai, kad nei apeliantės sutuoktinis, nei apeliantė nuo 1995 m., tai yra notarei nepatvirtinus pirkimo–pardavimo sutarties, pakartotinai nesiekė įgyvendinti ginčo objekto privatizavimo galimybės (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. birželio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-282-686/2017*), daroma išvada, kad nagrinėjamu atveju neprivatizuotas ginčo objektas, priklausantis valstybei, negali būti įgyjamas įgyjamosios senaties pagrindu (nutarties 20 punktas), todėl įvertinus visas nurodytas aplinkybes bei teismų praktiką sutinkama su pirmosios instancijos teismo išvada, kad nagrinėjamu atveju nėra teisinio pagrindo apeliantei taikyti įgyjamosios senaties instituto nuostatų, kadangi remiantis šiuo institutu valstybei nuosavybės teise priklausančio turto įgyti privačios nuosavybės teise negalima, todėl pagrįstai nusprendė apeliantės patikslinto pareiškimo netenkinti.

Dėl procesinės bylos baigties

23. Kiti apeliacinio skundo argumentai neturi įtakos teisingam šalių ginčo išsprendimui, todėl apeliacinės instancijos teismas dėl jų nepasisako. Kartu pažymėtina, kad teismo pareiga pagrįsti priimtą procesinį sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakyti į kiekvieną argumentą (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. kovo 14 d. nutartis byloje Nr. 3K-7-38/2008, 2010 m. birželio 1 d. nutartis byloje Nr. 3K-3-252/2010, 2010 m. kovo 16 d. nutartis byloje Nr. 3K-3-107/2010*).
24. Esant šioms aplinkybėms, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai ištyrė ir įvertino bylos aplinkybes, priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą (CPK 328 straipsnis), kurį naikinti apeliacinio skundo motyvais nėra teisinio pagrindo (CPK 326 straipsnio 1 dalies 1 punktas).

Dėl bylinėjimosi išlaidų apeliacinės instancijos teisme

25. Šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą (CPK 93 straipsnio 1 dalis). Apeliacinį skundą atmetus, apeliantės turėtos bylinėjimosi išlaidos nepriteisiamos (CPK 93 straipsnio 1 dalis). Suinteresuoti asmenys duomenų apie patirtas bylinėjimosi išlaidas teismui nepateikė, todėl jų paskirstymo klausimas nesprendžiamas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 325–331 straipsniais, teisėjų kolegija

n u t a r i a :

Klaipėdos apylinkės teismo 2019 m. gruodžio 20 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Teisėjos

Jolanta Gailevičienė

Erinija Kazlauskienė

Danutė Žvinklytė